

Thàk “Sit-khì Bó-gí Sè-kài ê Tâi-ôan Gín-á”
kak

Chit Phiⁿ Bûn ê Kám-chhiòk

Tâi-ôan chōe-chōe ê chiân-pòe kap siân-pái tī Tâi-bûn ūn-tōng ê thui-sak kòe-thêng tiong, góa kan-taⁿ sī chit ê chi-chhî-chiá niâ. Tùi Tâi-bûn ê thài-tō sī beh kóng m̄ kiâⁿ, beh khòaⁿ m̄ siá. Siau-kèk ê thài-tō sūi tiòh Tâiôanjí Siang-gòeh-khan ê chhut-pán, tâuh-tâuh-á teh kái(piàn). Chit-má chhōe-khang chhōe-phâng siūⁿ beh chòe chit ê Tâi-bûn ê thé-giām-chiá án-ni chiah tiòh.

Chit phiⁿ bûn tī iù-jî kàu-iòk ū tiám chhut kúi-nâ ê tiōng-iàu ê chuí-chôaⁿ-thâu. Chiū sī sî-kan-kî, kàu-châi, khôan-kéng, chèng-chhek, pē-bú kap iù-kàu lâu-su. Chiah ê chuí-chôaⁿ-thâu, tâi seng iàu-kín..ê sī iù-jî siū-kà bô-gí ê sî-kan-kî.

Saⁿ-hòe âu kàu peh-hòe chêng ê gín-á-phí chiū ài chiâⁿ chû-jiân siū-kà bô-gí, in ôh siáⁿ kì siáⁿ. Che chiū sī thian-hù ká-soat, òaⁿ khah pêh-õe lâi kóng chiū sī kiò chiòng châi.

Tâi-gí kàu-châi sī ū khah khiàm-khoeh. Bûn-hòa sī pau-koat chōe-chōe ê chân-chhù, ū bùt-chit, sîm-lêng, koan-liâm, kè-tát-koan----;iú-hêng..ê kap bû-heng..ê.

Chiah tōa ê sū-kang ng-bâng tâi-ke chò-hóe lâi chhòng-chô, án-ni chhài-sek chiah ê tit chheⁿ-chhau, nâu-jiát chiâu-chhêng.

Kàu-iòk khôan-khéng che ài pun saⁿ ê só-chai lâi hôe. 1. Chhù--nih. Sì-tôa-lâng m̄ thang ū Tâi-ôan i-sek bô Tâi-gí tì-sek, pìⁿ chòe A-kong A-má bôe giàn kóng Tâi-gí, kan-á-sun m̄ chai ôh Tâi-gí ê kòai hiân-siông. 2. Sió-hák, iù-tì-hêng. Chiah ê só-châi m̄ sī Eng-gí pan, chiâⁿ-im pan, beh bô chiū sī châi-gê-pan. Chin bô lòk-koan. M̄-kú tiâu-liû teh piàn, saⁿ nî chit lûn, hó bái chià u lûn, chiáp pìⁿ tiòh ê chhut-thâu-thiⁿ. 3. Si á-hóe. Lán ê-sái siâu-kài lán ê lí-liâm hô lán ê chhin-chiâⁿ pêng-iú, éng-hióng chit-ê sìng chit-ê. Sè-chûn hô mā bê kham tit chiáp lôh; chit kha jiah, chit kha pô.

Tí chèng-chhek siông, A-píⁿ..á tòng-sóan, kái-tiâu òaⁿ-tâi ê tōa tâi-chì chiū ê hoat-seng, ūi sîm-mih kû chèng-chhek bê tit kái! Ng-bâng sin chèng-hú kâ Tâi-gí ê thui-hêng ná chhiūⁿ Pak-kiaⁿ-gí tī 50 nî-tâi án-ni chhòng. Bîn-chìn tóng sî-siông hoah hiu kóng, Tâi-ôan sī lán ê bô-chhin, Tâi-gí chiū sī bô-chhin ê ñng liáp lâu ni-pô. M̄ thang sóan-kí sî thèh lâi suh suh teh,

sóan soah chiū hiat toh-kak. Put hàu kiáⁿ--ah.

Tī lāu-su chit hong-bīn, in siōng siōng ēng Pak-kiaⁿ-gí teh kà Tâi-gí, chit ê giâm-tiōng sèng sī lán siōng kiaⁿ-hiâⁿ..ê. Chhin-chhiūⁿ án-ni ê lē,

Lāu-su: 各位小朋友，老師現在教你們台語好不好？

Sió hak-seng: 好。

Lāu-su: 小朋友，老師問你們台語的lâ-lí是什麼動物呢？1. 穿山甲， 2. 穿山乙，3. 穿山丙。小朋友，你們猜猜看是哪一種動物？

Sió hak-seng: 是1，穿山甲。

Lāu-su: 噢！小朋友答對了！好聰明啊！那台語的Chhùi pit-á是什麼鳥類啊？1. 綠繡眼，2. 綠繡鼻，3. 綠繡口，小朋友是哪一種鳥類啊？

Sió hak-seng: 是1. 綠繡眼。

Tùi chit ê lē khòaⁿ--khí--lâi, lāu-su kap sió hak-seng ê èng-tap chí ū lâ-lí kap chhùi pit-á n̄ng sû sī Tâi-gí-im nā-tiāⁿ. Án-

ni chiū sī lán ê bó-gí kàu-hák? Bô chhò, kui-châng hó hó. Koh iù-jî ê pē-bú chhōe ū kúi kháu-chàu tÙi Tâi-gí ū i-sek koh ū jin-bat..ê? Che chiàⁿ sī lán só tam-sim ê só-chai.

Téng iân..ê a-kong a-má in ê hòe-thâu tī 60 kàu 70 chit kha-tâh-á..ê, in ê Tâi-gí sû-lüi ôh-tit kap pó-chûn-lút iok-liòk sī 70 kàu 80 pha-siàn-toh(%). Tâi-gí sû-lüi ê pó-chûn sûi nî-kí ê kèng-kê töe teh hâ-kàng. Chim-choik thiaⁿ hiän-chhú-sî ê siàu-liân lâng teh tÙi-tâm chiū ê tit in-chèng. Kui phâng lâng chò-hóe lóng kóng Pak-kiaⁿ gí, liām chit kóa-á Tâi-gí. Che mā lō-hiän chhut Tâi-gí ê bî-lâi.

Siat-sú téng-bīn ê i-siōng koh kè-siòk sûn-hôan--löh--khì, keng-kòe 20 tang àu lāu-tôa-lâng chiap-ín se-hong, chhun..ê koh ū jōa chhōe ōe tit kóng chhut chiàⁿ-káng ê Tâi-gí? Che m̄ sī pi-koan, che sī sū-sit.

Tâi-gí kiám tiöh ôh? Góan mñg.